

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 10. december 2007
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0545
Dok.: KHE40793

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager)

I. Høringen

Lovudkastet har været sendt til høring hos:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden og Dansk Retspolitisk Forening.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Østre og Vestre Landsret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark og Institut for Menneskerettigheder har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Advokatrådet kan tilslutte sig, at der etableres en forsøgsordning med lydoptagelse i straffesager med henblik på Strafferetsplejeudvalgets videre overvejelser.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

HK Landsklubben Danmarks Domstole har henvist til anbefalingerne i en redegørelse om protokollering i straffesager, som en arbejdsgruppe nedsat af Domstolsstyrelsen afgav i marts 2006.

Den redegørelse, som HK Landsklubben Danmarks Domstole har henvist til, er udarbejdet til brug for Strafferetsplejeudvalget og indgår således sammen med bl.a. erfaringerne fra den foreslåede forsøgsordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager i Strafferetsplejeudvalgets videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering.

2. Forsøgsordningens omfang og tidsmæssige udstrækning

Advokatrådet har anført, at det bør fremgå af lovforslaget, hvor lang tid forsøgsordningen skal løbe, og at der bør være en bestemmelse om, at man efter en kortere periode evaluerer forsøgsordningen.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at det bør præciseres, hvor længe forsøgsordningen skal vare. Endvidere bør parter have mulighed for løbende at kommentere fordele og ulemper ved den anvendte praksis i forsøgsordningen, da det ikke er tilstrækkeligt, at Domstolsstyrelsen og Strafferetsplejeudvalget løbende drøfter forsøgsordningen.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, forventes det, at forsøgsordningen i givet fald vil blive iværksat i løbet af foråret 2008, og at forsøgene vil skulle løbe et års tid, før der er indhentet tilstrækkelige erfaringer til brug for Strafferetsplejeudvalgets videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering i straffesager. På denne baggrund foreslås det, at justitsministeren i folketingsåret 2009-10 fremsætter lovforslag om revision af den foreslåede hjemmelsbestemmelse vedrørende forsøgsordningen, jf. lovforslagets § 3. Folketinget vil således senest i folketingsåret 2009-10 få forelagt forslag om, hvorvidt forsøgsordningen bør afsluttes, forlænges eller afløses af en permanent ordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager.

Forsøgsordningen vil løbende blive drøftet mellem Domstolsstyrelsen og Strafferetsplejeudvalget, hvor bl.a. Landsforeningen af Beskikkede Advokater er repræsenteret. Herudover vil de involverede parter løbende kunne henvende sig til den pågældende byret eller til Domstolsstyrelsen vedrørende forløbet og den praktiske tilrettelæggelse af forsøgsordningen.

HK Landsklubben Danmarks Domstole har anført, at embeder med forskellige arbejdsmetoder i forbindelse med protokollering bør deltage i den foreslåede forsøgsordning.

Domstolsstyrelsen har oplyst, at embedernes forskellige arbejdsmetoder med hensyn til protokollering vil indgå i den samlede vurdering af, hvilke byretter der skal deltage i forsøgsordningen.

Advokatrådet og Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at sager, hvor hovedforhandlingen løber over flere dage, ikke er egnet til lydoptagelse, idet det i disse sager er en stor støtte for parterne at have retsbogen fra de foregående dage, når man forbereder procedure mv.

Efter lovforslaget skal indholdet af en forklaring altid optegnes i retsbogen efter retsplejelovens almindelige regler, hvis en part anmoder om det. Hertil kommer, at sager, der løber over flere dage, kan være af meget forskellig karakter, fra f.eks. en voldssag med en række forhold, der løber over 2-3 dage, eller en stor sag om økonomisk kriminalitet, der løber over uger eller måneder. På denne baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til på forhånd generelt at undtage sager, hvor hovedforhandlingen løber over flere dage, fra den foreslåede forsøgsordning. Den nærmere afgrænsning af, hvilke sager der omfattes af forsøgsordningen, herunder om (visse) flerdagessager eventuelt bør undtages fra forsøgsordningen, bør foretages af embedschefen ved den enkelte byret efter drøftelse med Domstolsstyrelsen, jf. herved forslaget til retsplejelovens § 33 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1).

3. Forsøgsordningens tilrettelæggelse mv.

Byretterne har anført, at de foreløbige erfaringer med videokonferencer viser, at det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt, at dommeren skal lede hovedforhandlingen samtidig med, at han eller hun skal være tekniker og varetage de øvrige administrative funktioner i retssalen. Der er derfor efter byretternes opfattelse behov for, at andre end dommeren betjener teknikken i forbindelse med forsøg med lydoptagelse af forklaringer.

HK Landsklubben Danmarks Domstole har anført, at retssekretærens rolle og arbejdsgange i forbindelse med forsøget bør afklares. Lands-

klubben går ud fra, at dommeren ikke skal være ”lydmand” og bruge ressourcer på at betjene lydudstyret under retssagen.

Dommerforeningen har tilsluttet sig høringssvarene fra byretterne og HK Landsklubben Danmarks Domstole.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør Domstolsstyrelsen og byretterne stå for den praktiske tilrettelæggelse af den foreslåede forsøgsordning, herunder hvem der skal betjene optageudstyret mv. Det tilføjes, at der er væsentlig forskel på kompleksiteten af det udstyr, der benyttes ved videokonferencer, og det udstyr, der forventes benyttet ved det foreslåede forsøg med lydoptagelse af forklaringer.

Advokatrådet har anført, at dommeren løbende og i hvert fald senest ved retsmødets afslutning bør kontrollere, at der er sket optagelse af forklaringen.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at man kunne overveje en instruks om, at man afprøvede lydudstyrets gengivelse, inden man skiltes, så man havde mulighed for at rekonstruere dagens begivenheder, mens disse var i frisk erindring.

Spørgsmålet om, hvordan det bedst kontrolleres, at en lydoptagelse er sket som tilsigtet, herunder med en tilstrækkelig god lyd kvalitet, har efter Justitsministeriets opfattelse en sådan sammenhæng med den praktiske tilrettelæggelse af den foreslåede forsøgsordning, at det bør være embedscheferne ved de pågældende byretter, der efter drøftelse med Domstolsstyrelsen i givet fastlægger retningslinjer herfor, jf. herved forslaget til retsplejelovens § 33 a, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1).

Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at en undladelse af protokollering bl.a. kan betyde, at bevis går tabt, hvis den, der afgiver forklaring, taler utydeligt, og at forklaringer kommer til at fremstå mere rodede, end rimeligt er, hvis forklaringen f.eks. kører lidt i ring.

*Med lovforslaget foreslås en **forsøgsordning**, som har til formål at tilvejebringe praktiske erfaringer til brug for Strafferetsplejeudvalgets videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering. Formålet er således at belyse såvel positive som negative konsekvenser af en ordning med lydoptagelse af forklaringer. Det tilføjes, at der under forsøgsordningen ikke er noget til hinder for, at der i en konkret sag sker*

både lydoptagelse og sædvanlig protokollering, hvis dette f.eks. ud fra karakteren af de afgivne forklaringer forekommer mest hensigtsmæssigt. Endvidere kan en part efter lovforslaget uden særlig begrundelse forlange, at indholdet af en forklaring optegnes i retsbogen efter retsplejelovens almindelige regler.

Byretterne har anført, at hvis der som led i det foreslåede forsøg med lydoptagelse af forklaringer skal foretages renskrivning af hele forklaringen – i modsætning til et referat – vil byretterne generelt ikke have kontorfunktionærressourcer til at løse en sådan opgave.

HK Landsklubben Danmarks Domstole har anført, at en fuldstændig renskrift af en forklaring med alt, hvad der er sagt, vil være meget tidkrævende, og at det formentlig vil være svært at tiltrække kvalificerede retssekretærer til et sådant arbejdsområde.

Dommerforeningen har tilsluttet sig høringssvarene fra byretterne og HK Landsklubben Danmarks Domstole.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at det byder på flere udfordringer at være med i retten som protokolsekretær end at skulle foretage lange renskrivninger af lydoptagelser. Hertil kommer, at dommerne vil få mere arbejde med at udarbejde referater.

*Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, foreslås det, at forklaringen i givet fald skal optegnes i retsbogen i referatform, og der vil således i givet fald ikke være tale om en fuldstændig, ordret gengivelse af forklaringen. Der er tale om en **forsøgsordning**, som bl.a. har til formål at vurdere de ressourcemæssige fordele og ulemper ved en ordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager. Det bemærkes i øvrigt, at udgangspunktet vil være, at der under forsøgsordningen ikke sker protokollering af forklaringer, og der vil således kun skulle udarbejdes et referat af forklaringerne til retsbogen i de sager, hvor byrettens dom ankes, hvor en part anmoder om det, eller hvor en person, der har ret til aktindsigt i retsbogen, anmoder om aktindsigt i forklaringerne, jf. forslaget til retsplejelovens § 33 a, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 1).*

Byretterne har anført, at det bør overvejes at give retten mulighed for at undlade at udarbejde en supplerende redegørelse, der i givet fald i fornødent omfang gengiver indholdet af de afgivne forklaringer, hvis et dansk

massemedium anmoder om aktindsigt i en dom og er indforstået med at ”nøjes” med at høre lydoptagelsen hos retten.

Som anført i pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, svarer forslaget om, at alene parterne har adgang til at høre en lydoptagelse af en forklaring, til ordningen efter retsplejelovens § 186, stk. 4, som blev indsat i retsplejeloven i forbindelse med politi- og domstolsreformen i 2006, men endnu ikke er trådt i kraft. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for i forbindelse med den foreslåede forsøgsordning at fravige denne ordning, som bl.a. er begrundet i hensynet til de personer, der har afgivet forklaring. Det tilføjes, at erfaringerne fra forsøgsordningen også på dette punkt vil indgå i de videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering i straffesager, herunder retsplejelovens § 186, stk. 4.

Advokatrådet og Landsforeningen af Beskikkede Advokater har anført, at forslaget om, at lydoptagelser slettes 1 år efter sagens endelige afgørelse, vil gøre det svært at få genoptaget sager, hvis der senere fremkommer nye beviser, idet man efter en sletning af optagelserne er afskåret fra at få adgang til de oprindelige forklaringer.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, er den foreslåede etårsgrænse for opbevaring af lydoptagelser i overensstemmelse med, hvad der i forarbejderne til retsplejelovens § 33, stk. 2 (som blev indsat i forbindelse med politi- og domstolsreformen i 2006), er forudsat som udgangspunkt for justitsministerens fastsættelse af regler om opbevaring af billed- og lydoptagelser i medfør af retsplejelovens § 186, stk. 3 (der endnu ikke er trådt i kraft). Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for i forbindelse med den foreslåede forsøgsordning at fravige dette. Det tilføjes, at spørgsmål om genoptagelse af straffesager, der alene er pådømt ved byretten, forekommer meget sjældent, og at der efter lovforslaget skal foretages sædvanlig retsbogstilførsel vedrørende forklaringen, hvis byrettens dom ankes.

III. Lovforslaget

I forhold til det lovudkast, der har været sendt til høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende ændringer:

1) Der er foretaget en redaktionel ændring af forslaget til retsplejelovens § 33 a, stk. 3, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1).

2) Den foreslåede ikrafttrædelsesdato er ændret fra 1. januar 2008 til dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, jf. lovforslagets § 2.

3) Der er indsat en revisionsklausul, jf. lovforslagets § 3.